

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ - ЕДНА ГОДИНА СЛЕД ВЛИЗАНЕТО В СИЛА НА ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН – РАЗМИСЛИ И НОВОСТИ

Бележка на редактора

Катерина Йочева

Настоящият брой на Law Journal е посветен на отбелязването на първата годишнина от влизането в сила на Договора от Лисабон, която бе отбелязана на 1 декември 2010 г.

Този договор, чиято цел е да осигури на Европейския съюз по-ефикасни законодателни и административни структури, като му предоставя по-голяма възможност да посрещне предизвикателствата в началото на XXI век, внася съществени промени в много области на дейност на Съюза и неговите органи.

Освен последиците от придобиването на юридическа правосубектност от Съюза и отпадането на структурата на трите стълба Договорът от Лисабон въвежда поредица от други реформи, отнасящи се както до институциите на Съюза, така и до неговите политики.

Разработките в настоящия брой са на студенти от пети курс от програма „Право“ на НБУ, направени в рамките на тяхната самостоятелна работа към курса по право на ЕС. Избраните за публикация разработки са най-добрите от представените повече от двеста самостоятелни разработки от студенти през учебната 2010/2011 г.

Обхванатите теми са най-разнообразни и демонстрират широкия набор от въпроси от интерес за Европейския съюз и неговото функциониране.

От т.нар. институционално право на ЕС са разгледани въпроси във връзка с някои от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза (вж. разработката „ИНСТИТУЦИИ НА ЕС. ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА“ от Мартин Панчев, както и „АГЕНЦИИ НА ЕС. ЕВРОПЕЙСКА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД“ от Пенка Мечкарска). Към групата на разработките, посветени на т. нар. институционално право на ЕС може да се включи и темата за „ПОЛИТИЧЕСКИ ГРУПИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕН“ от Мартин Анастасов.

Разработката на Анелия Бурчина „ЕВРОПЕЙСКОТО ГРАЖДАНСТВО – АНГАЖИМЕНТ ИЛИ ПРИВИЛЕГИЯ“ разглежда въпроси, свързани с уредбата на основните права и свободи на човека в ЕС. Европейският съюз разглежда човешките права като универсални и неделими. Затова той активно ги насърчава и защитава както в своите предели, така и в отношенията си с други държави.

Особено интересна е разработката на Невена Галчева „РАЗМИСЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ, ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРОМЕНЕТЕ В КОНСТИТУЦИЯТА“, която заостря вниманието към някои проблеми, произтичащи от пълноправното членство на България в ЕС и за мястото на България в този съюз въобще.

Актуални въпроси разглежда и Галина Григорова-Младенова в разработката си „СРЕДСТВАТА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА СЛЕД ВЛИЗАНЕТО В СИЛА НА ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН“. С влизането в сила на този Договор се правят няколко изменения на разпоредбите от Договора за ЕС и от Договора за ЕО, които се отнасят до Съда. Някои

от тези изменения произтичат от отпадането на трите стълба от структурата на Европейския съюз, от преустановяването в резултат от това на съществуването на Европейската Общност и от юридическата правосубектност, с която вече се ползва Съюзът. Сред най-важните изменения трябва да се посочи, че от 1 декември 2009 г. правораздавателната институция на Съюза се нарича Съд на Европейския съюз. Както досега, той се състои от три юрисдикции, които вече се наричат: Съд, Общ съд и Съд на публичната служба.

На актуален проблем от политиката на ЕС „Енергетика“ е посветена и работата на Димитър Димитров, озаглавена „СРАВНИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ ВЪРХУ ОСНОВНИТЕ МЕХАНИЗМИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ ВЪВ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ В ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“. Енергийното предизвикателство е едно от най-големите изпитания, пред които Европа трябва да се изправи. Растящите цени на енергията и засилващата се зависимост от вноса на енергия излагат на риск нашата сигурност и конкурентоспособност. Трябва да бъдат взети важни решения, за да се намалят вредните емисии и да се смекчат последиците от изменението на климата. Международната енергийна политика трябва да преследва общите цели за сигурност на доставките, конкурентоспособност и устойчивост.

В контекста на въвеждането на особена защита на децата за първи път с Договора от Лисабон, актуално звучи и темата „НАСИЛИЕТО СРЕЩУ ДЕЦА. ЗАКРИЛА И ПРЕВЕНЦИЯ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ЕС“, разработена от Яница Златева.

Рая Мантовска задава и същевременно дава отговор на въпроса „НА КОГО ДА СЕ ОБАДЯ, АКО ИСКАМ ДА ГОВОРЯ С ЕВРОПА“.

В броя намира място и съвместната разработка на английски език на Николета Попстоева и Людмила Чулкова „Право на достъп до документи по делото при прилагането на конкурентното право на ЕС: подхода на Съда в Страсбург и Съда в Люксембург. Тази публикация разглежда проблема със затруднения достъп до документи по дела по прилагането на конкурентното право на ЕС, разглеждани от Европейската комисия, в лицето на правото на защита, гарантирано от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и Хартата на основните права на Европейския съюз.

На проблематика във връзка с „БЪЛГАРСКИТЕ ЗАДГРАНИЧНИ МИСИИ ПО ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА“ е посветена разработката на Николай Спасов.